

INFO SUD
VODIČ ZA GRAĐANE

ODGOVORNOST SUDIJA

Ova publikacija je sufinansirana od strane Evropske unije, u okviru projekta *Inicijativa za otvoreno pravosuđe*. Stavovi izraženi u ovoj publikaciji ne odražavaju nužno stavove Evropske komisije.

KAKO JE ODREĐENA ODGOVORNOST SUDIJA?

Odgovornost za rad sudija je određena zakonom. Uz sve privilegije koje su proklamovane Ustavom i propisane zakonima, koji se odnose na prava sudija, određene su i osnove za odgovornost u radu nosilaca pravosudnih funkcija kako bi se društvo zaštitilo od negativnih posljedica povjeravanja tako važnih funkcija licima koja nijesu ili su prestala biti podobni za vršenje istih.

DA LI SUDIJE UŽIVAJU IMUNITET?

Shodno Ustavu Crne Gore, sudije uživaju funkcionalni imunitet, što znači da ne mogu biti pozvane na odgovornost zbog mišljenja koje su iznijele u svojim odlukama, odnosno za izraženo mišljenje i glasanje pri donošenju sudske odluke, osim ukoliko se radi o krivičnom djelu. Pored toga, u postupku pokrenutom zbog krivičnog djela, učinjenog u obavljanju sudijske funkcije, sudija ne može da bude pritvoren bez odobrenja Sudskog savjeta.

KO UTVRĐUJE ODGOVORNOST SUDIJA?

Utvrđivanje disciplinskih povreda i odgovornosti sudija povjereno je Sudskom savjetu.

ŠTA PODRAZUMIJEVA ODGOVORNOST SUDIJA?

Osnovi za disciplinsku odgovornost sudija su:
1) neuredno vršenje sudijske funkcije, 2) vrijeđanje ugleda sudijske funkcije i 3) nestručno i nesavjesno obavljanje sudijske funkcije.

Posebno su predviđeni i razlozi za disciplinsku odgovornost predsjednika suda, i to: 1) neuredno vršenje funkcije predsjednika suda, 2) vrijeđanje ugleda funkcije predsjednika suda i 3) nesavjesno i nestručno vršenje funkcije predsjednika suda.

ŠTA JE ETIČKI KODEKS SUDIJA I ČEMU SLUŽI?

Etičkim kodeksom sudija se utvrđuju etička načela i pravila ponašanja sudija kojih se sudije moraju pridržavati u vršenju funkcije, a radi očuvanja, afirmacije i unapređenja dostojanstva i ugleda sudije i sudstva. U slučaju kada dođe do povrede načela normiranih Etičkim kodeksom sudija Komisija za Etički kodeks sudija sprovodi postupak utvrđivanja i u Personalni dosije sudije unosi zaključke do kojih je u tom postupku došla, odnosno mišljenje da li je određeno ponašanje sudije bilo u skladu sa Etičkim kodeksom sudija.

ŠTA PREDSTAVLJA DISCIPLINSKI PREKRŠAJ?

Sudija i predsjednik suda mogu disciplinski odgovarati za lakše, teže i najteže disciplinske prekršaje.

Lakši disciplinski prekršaj sudije je, ako:

1) bez opravdanog razloga ne uzima predmete u rad redom kojim su primljeni u skladu sa zakonom i Sudskim poslovníkom; 2) neopravdano ne dolazi ili kasni na zakazane rasprave, pretrese ili sjednice vijeća; 3) ne pohađa obavezne programe obuke bez opravdanog razloga; 4) ne ispunjava obaveze mentora prilikom inicijalne obuke i obuke pripravnika; 5) ne preduzima zakonom propisane mjere za poštovanje suda i učesnika u postupku.

TEŽI DISCIPLINSKI PREKRŠAJ SUDIJE JE, AKO:

- 1) bez opravdanog razloga ne zakazuje ročišta ili pretrese u predmetima koji su mu dodijeljeni u rad ili na drugi način odugovlači postupak;
- 2) bez opravdanog razloga odugovlači postupak ili ne uzima predmet u rad, usljed čega nastupi zastarjelost krivičnog gonjenja ili zastarjelost izvršenja krivičnih sankcija za krivično djelo za koje je propisana kazna zatvora u trajanju od najmanje jedne godine;
- 3) bez opravdanog razloga prekorači trostruki zakonom propisani rok za izradu odluke u najmanje tri predmeta;
- 4) propusti da traži izuzeće u najmanje tri predmeta u kojima je znao da postoji razlog za njegovo obavezno izuzeće u toku jedne kalendarske godine;
- 5) bez opravdanog razloga ne poštuje program za rješavanje zaostalih predmeta ili ne postupa po odluci po kontrolnom zahtjevu;
- 6) onemogućava vršenje nadzora u skladu sa zakonom;
- 7) u vršenju sudijske funkcije ili na javnom mjestu dovodi sebe u stanje ili se ponaša na način koji nije primjeren vršenju sudijske funkcije;
- 8) neprimjerenost se odnosi prema učesnicima u sudskim postupcima i zaposlenima u sudu;
- 9) iznosi povjerljive informacije koje je saznao postupajući u predmetima ili vršeći

sudijsku funkciju; 10) koristi sudijsku funkciju za ostvarivanje svojih privatnih interesa i interesa svoje porodice ili sebi bliskih lica; 11) prihvata poklone ili ne dostavlja podatke o imovini i prihodima u skladu sa propisima kojima se uređuje sprječavanje sukoba interesa; 12) neopravdano odsustvuje sa posla pet dana uzastopno; 13) javno iznosi mišljenje o predmetu koji nije postao pravosnažan.

NAJTEŽI DISCIPLINSKI PREKRŠAJ SUDIJE JE, AKO:

1) je osuđen za djelo koje ga čini nedostojnim za vršenje sudijske funkcije, 2) nestručno ili nesavjesno obavlja sudijsku funkciju.

KAKO SE UTVRĐUJE DISCIPLINSKA ODGOVORNOST?

Ako postoji osnovana sumnja da je sudija izvršio disciplinski prekršaj, predlog za utvrđivanje disciplinske odgovornosti mogu podnijeti predsjednik suda, predsjednik neposredno višeg suda i predsjednik Vrhovnog suda Crne Gore ili Komisija za Etički kodeks. Predlog za utvrđivanje disciplinske odgovornosti predsjednika Vrhovnog suda može podnijeti i Opšta sjednica Vrhovnog suda. Predlog se podnosi Sudskom savjetu.

Sudski savjet će taj predlog dostaviti disciplinskom tužiocu. Nakon sprovedene istrage, tužilac može predložiti disciplinskom vijeću, odnosno Sudskom savjetu, da se: 1) odbaci predlog za utvrđivanje disciplinske odgovornosti, 2) odbije predlog za utvrđivanje disciplinske odgovornosti kao neosnovan ili 3) da podnese optužni predlog za utvrđivanje disciplinske odgovornosti sudije. Ako se ne složi sa predlogom disciplinskog tužioca, disciplinsko vijeće ili Sudski savjet može obavezati disciplinskog tužioca da sprovede istragu i podnese optužni akt.

Postupak utvrđivanja disciplinske odgovornosti za lakše i teže disciplinske prekršaje sprovodi Disciplinsko vijeće.

Postupak utvrđivanja disciplinske odgovornosti za najteže disciplinske prekršaje sudije sprovodi Sudski savjet.

Sudija, čija se odgovornost ispituje, ima pravo na branioca, a na raspravi se sudiji mora omogućiti da iznese svoju odbranu lično, u pisanom obliku ili preko branioca koga sam izabere.

U postupku utvrđivanja disciplinske odgovornosti sudije, Disciplinsko vijeće ili Sudski savjet može odlučiti da odbije optužni predlog kao neosnovan ili usvoji optužni predlog i izrekne disciplinsku sankciju. Protiv odluke Disciplinskog vijeća ili Sudskog savjeta, disciplinski tužilac i sudija čija se odgovornost utvrđuje imaju pravo da podnesu žalbu Vrhovnom sudu.

KAKVE MOGU BITI DISCIPLINSKE SANKCIJE?

Disciplinske sankcije koje sudiji, u slučaju utvrđivanja odgovornosti, mogu biti izrečene su: opomena, novčana kazna, zabrana napredovanja i razrješenje, zavisno od težine prekršaja.

Sve radnje koje je sudija preduzeo povodom suđenja u pravnim stvarima poslije dana kad je udaljen, razriješen ili mu je prestala sudijska funkcija ne proizvode pravno dejstvo.

